

Espurna n° 118

Març 2019

Butlletí informatiu

de Prevenció

d'Incendis

Forestals

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Per

Unitat Tècnica UT-902

Servei de Prevenció d'Incendis Forestals

ÍNDIX

Claus del mes.....	2
Dades Estadístiques	6
Valors Acumulats	6
Comparació amb els valors mitjans.....	7
Evolució mensual: nombre	8
Evolució mensual: superfície afectada.....	10
Anàlisi de les causes	12
Relació completa d'incendis en el període	13
Incendis rellevants.....	¡Error! Marcador no definido.
Notícies i Divulgació.....	¡Error! Marcador no definido.
Resolució sobre la modificació del període de cremes per a gener de 2018¡Error!	Marcador no definido.
Aprobació de Plans Locals de Prevenció d'Incendis Forestals	¡Error! Marcador no definido.

Foto portada: Visita a l'incendi de Chella (21-03-2019). L'estudi post-incendi permet analitzar diferents variables que influeixen en la seua evolució, millorant el coneixement sobre el comportament del foc.
Font: Unitat Tècnica 902

CLAUS DEL MES¹

El mes de març de 2019 ha sigut **càlid** en la Comunitat Valenciana. La temperatura mitjana ha sigut de **11,8 °C**, que és **0,6 °C superior** a la de la climatologia de referència (11,2 °C).

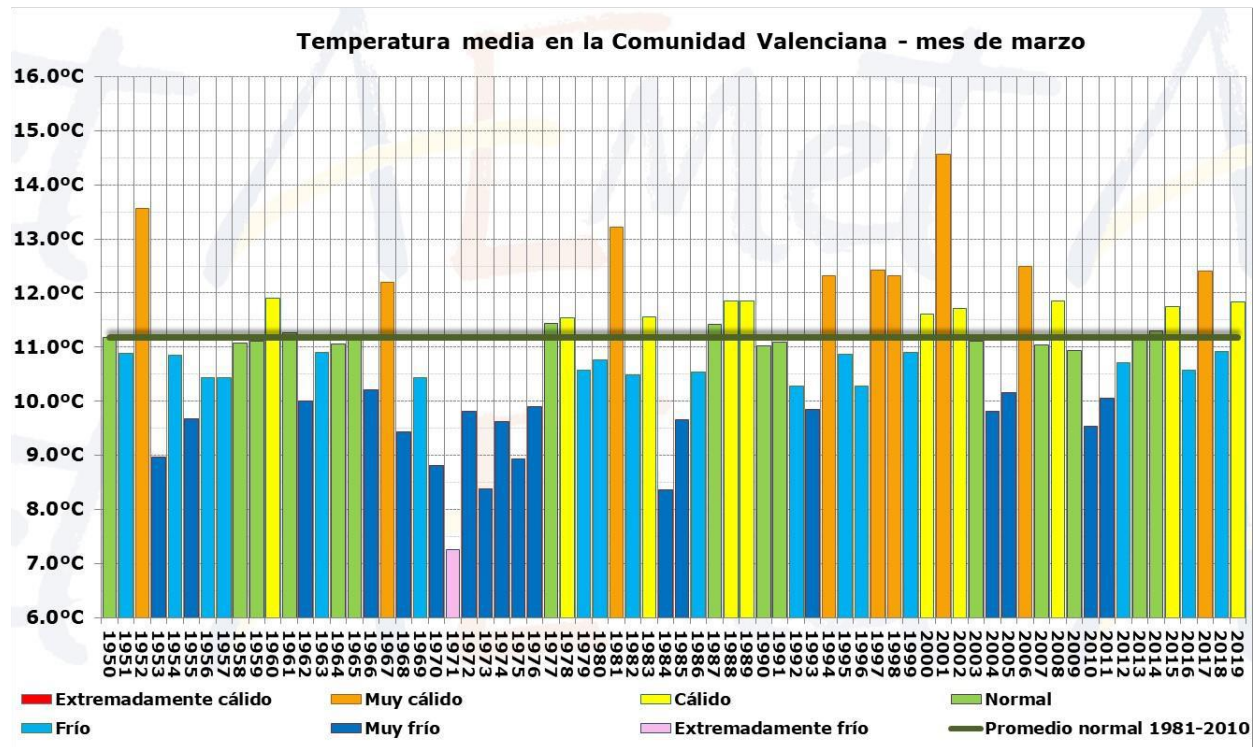
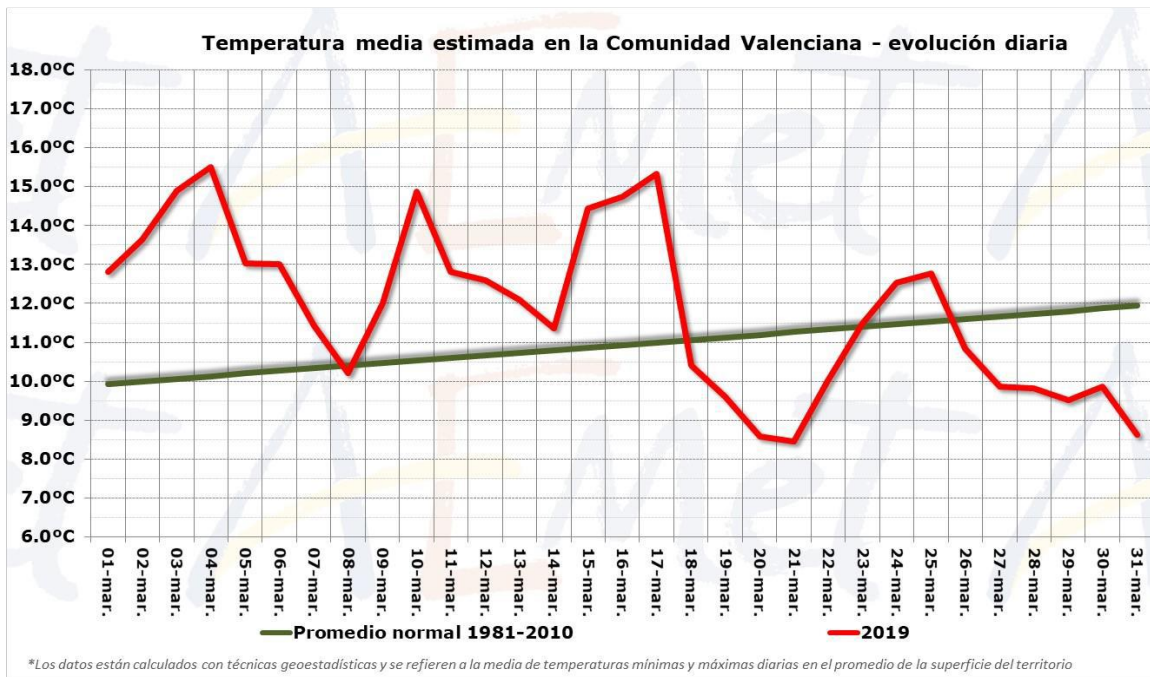

Figura 1. Temperatura mitjana dels mesos de març a la Comunitat Valenciana, en contrast amb la mitjana de la sèrie

Els dies més càlids del mes van ser el 3 i el 17 i els dies més freds el 21 i el 31, la qual cosa resulta contrari al patró climatològic normal, en el qual els dies més freds de març es registren al principi i els dies més càlids al final.

El dia 3 es van registrar 31.0 °C a Sumacàrcer i 29.9 °C a Carcaixent, i el dia 17 es van registrar 30.3 °C a Elx/Elx, 30.1 °C a Bétera i 29.8 °C a València, que és la temperatura més alta registrada a la ciutat de València en un dia de la setmana de falles des de 1940. Després d'unes setmanes càlides, a partir del dia 19 es van produir dues entrades d'aire fred, que van donar lloc a gelades a l'interior en els últims dies del mes. A Villena el dia 29 es va registrar una mínima de -3.7 °C, -3.6 °C en Aras de los Olmos el dia 30 i -3.4 °C a Fontanars dels Alforins el dia 28.

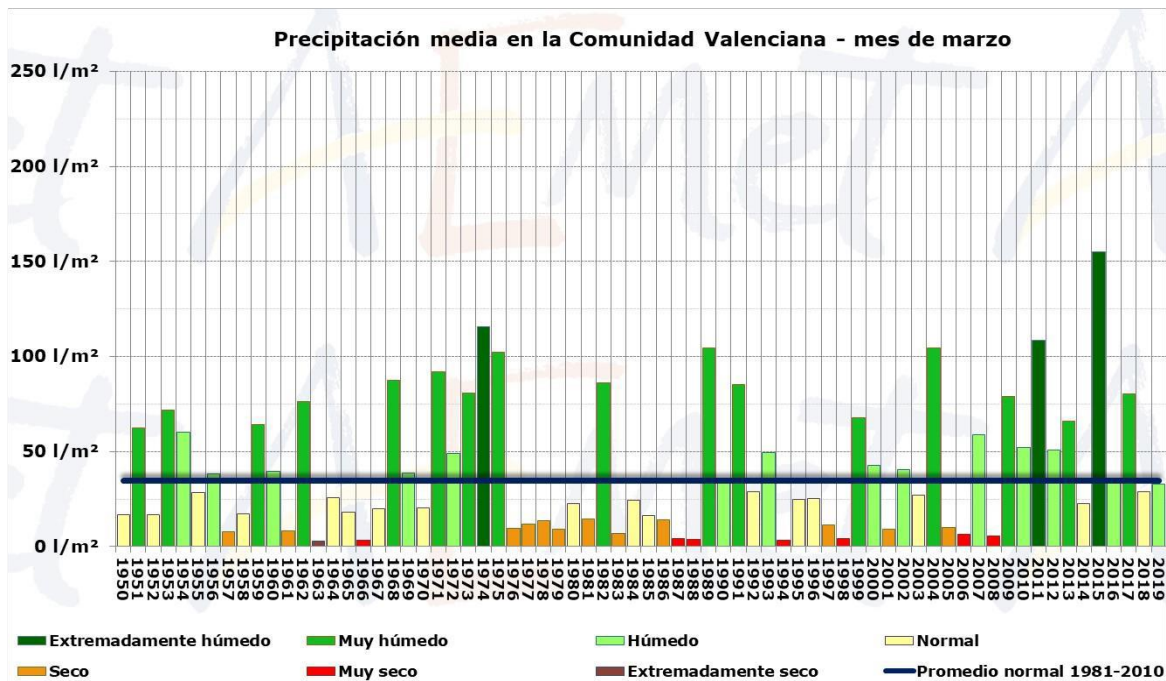
¹ La informació sobre meteorologia, excepte indicació expressa, prové d'AEMET

Figura 2. Evolució diària de la temperatura durant el mes de març a la Comunitat Valenciana

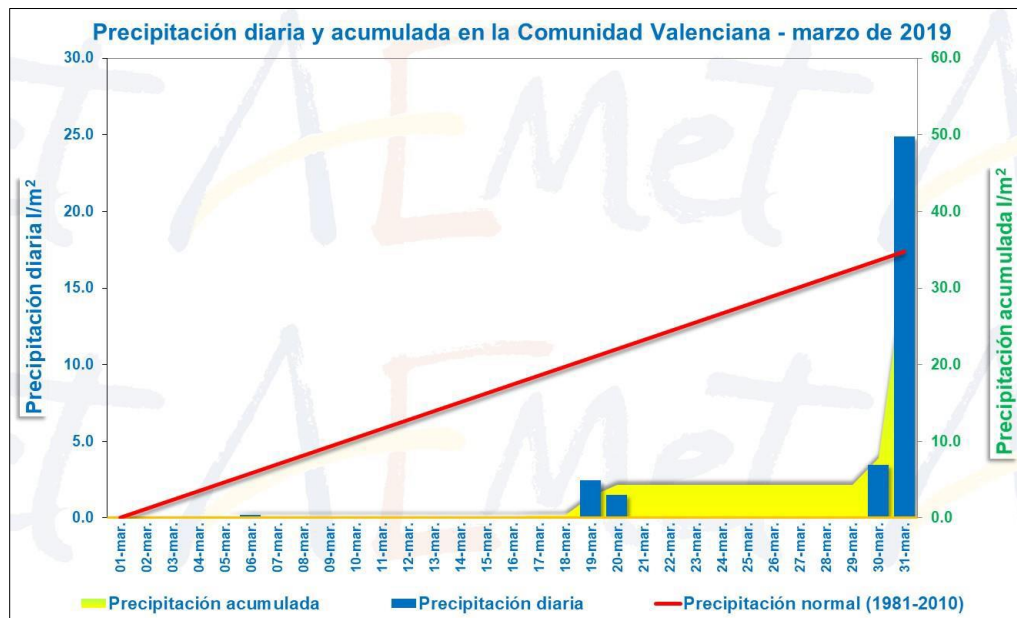
El mes ha resultat anormalment més càlid a l'interior, sobretot a l'interior nord, que en el litoral, sobretot en el litoral sud, on ha resultat una mica més fred del normal a Alacant i Elx.

Respecte a la precipitació, l'acumulada ha sigut de **32,7 l/m²**, que és un **6% inferior** que la de la mitjana climàtica del període 1981-2010 (34,8 l/m²).

Figura 3. Precipitació mitjana a la Comunitat Valenciana per al mes de març

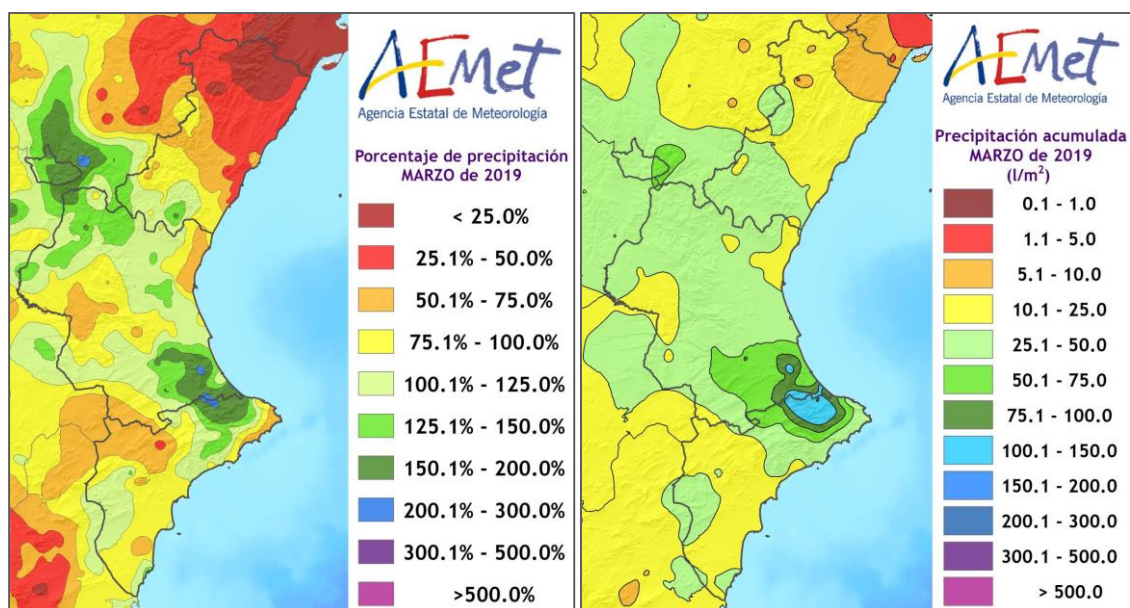
El mes estava tenint un caràcter extremadament sec, de manera que fins al dia 30 març estava entre els tres més secs de la sèrie climàtica de la Comunitat Valenciana, però l'aproximació d'una baixa en altura pel sud, i l'entrada de vent humit de llevant, va donar lloc al fet que l'últim dia del mes es produïren pluges generalitzades, que van arribar a acumular més de 100 l/m² en localitats de la muntanya de la Marina Alta i de la Safor. Entre la matinada del dia 31 i el matí de l'1 d'abril es va acumular quasi el 90% de la pluja del mes.

Figura 4. Precipitació diària i acumulada durant el mes de març de 2019 a la Comunitat Valenciana

Nota: en climatologia es treballa amb les dades de precipitació acumulada en el denominat dia pluviomètric, que transcorre entre les 9 del matí del dia indicat i les 9 del matí de l'endemà (en horari oficial peninsular d'estiu), per tant la precipitació acumulada fins a les 09 hores del dia 1 d'abril es considera pluja del dia pluviomètric 31 de març, i per tant es considera com precipitació acumulada del mes de març.

A pesar que les pluges del dia 31 van ser generalitzades, en el 60% del territori no van arribar a compensar el dèficit acumulat la resta del mes (zones acolorides en ocre, roig, taronja i groc del mapa de percentatge de precipitació). Per províncies, la precipitació mitjana a la província de València ha sigut un 8% superior a la mitjana normal, a Castelló ha sigut un 42% inferior i a Alacant ha sigut pràcticament igual a la mitjana del període de referència 1981-2010. Dins de cada província a més hi ha gran diferència entre unes comarques i unes altres, sent les del nord de Castelló, que a penes es van veure afectades per les pluges del dia 31, les que més dèficit han acumulat.

Figura 5. Precipitació acumulada i caràcter pluviomètric del mes de març de 2019 a la Comunitat Valenciana.

El màxim de precipitació acumulada en el mes s'ha registrat en localitats de la muntanya de les comarques de la Marina Alta i la Safor: Fontilles, 145.2 l/m²; Orba, 125.3 l/m²; Barx, 114.8 l/m²; La Drova, 112.9 l/m²; l'Orxa, 109.8 l/m².

Els mínims mensuals s'han registrat en el nord de Castelló, en localitats del Baix Maestrat, on no s'han aconseguit els 10 l/m² de precipitació acumulada. Tant a Vinaròs com a Benicarló, la precipitació acumulada ha sigut 6.8 l/m² i 9.1 l/m² s'ha acumulat a Sant Mateu

Respecte a incendis forestals, s'han comptabilitzat per al mes de març un total de **34 incendis**, valor similar a la mitjana (32,9 incendis), amb una superfície forestal afectada de **4,62 ha** (valor molt per baix de la mitjana mensual, que està en 87,15 ha).²

² Les dades són provisionals. Qualsevol variació en el còmput es veurà reflectida en el següent número del butlletí.

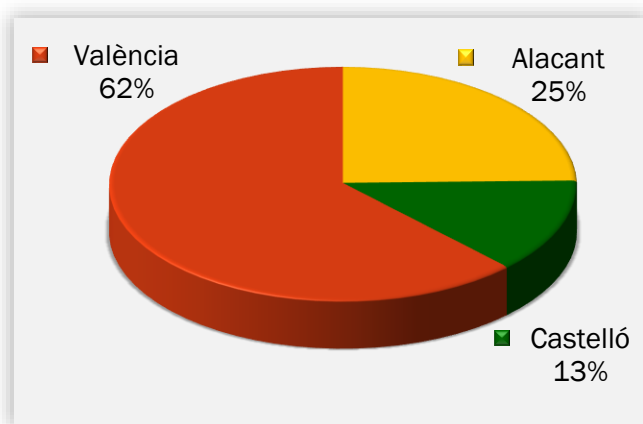
DADES ESTADÍSTIQUES

VALORS ACUMULATS

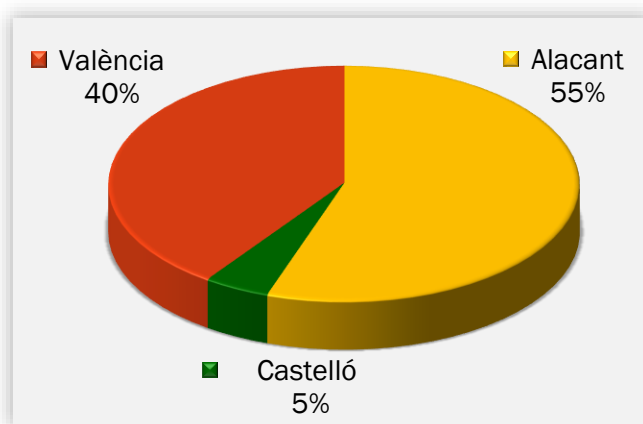
A la taula 1 i en els gràfics 1 i 2 es realitza un desglossament detallat del nombre d'incendis i la superfície afectada acumulada en l'any 2019 per províncies.

Província	Nombre	Superfície afectada Ha				
		Superfície rasa			Arbrada	Total
		Canyar	Altres rases	Total rasa		
Alacant	19	1,34	18,06	19,40	2,04	21,44
Castelló	10	0,38	0,13	0,51	1,25	1,76
València	48	7,58	6,37	13,95	1,63	15,58
Total	77	9,30	24,56	33,86	4,92	38,78

Taula 1. Nombre d'incendis i superfície afectada per tipus i províncies
Acumulat des de gener de 2019

Gràfic 1. Nombre d'incendis en percentatge

Gràfic 2. Superfície afectada en percentatge

La província més destacada quant al nombre d'incendis és la de València, seguida de la d'Alacant i Castelló. Quant a superfície, la més afectada és Alacant seguida de València i Castelló.

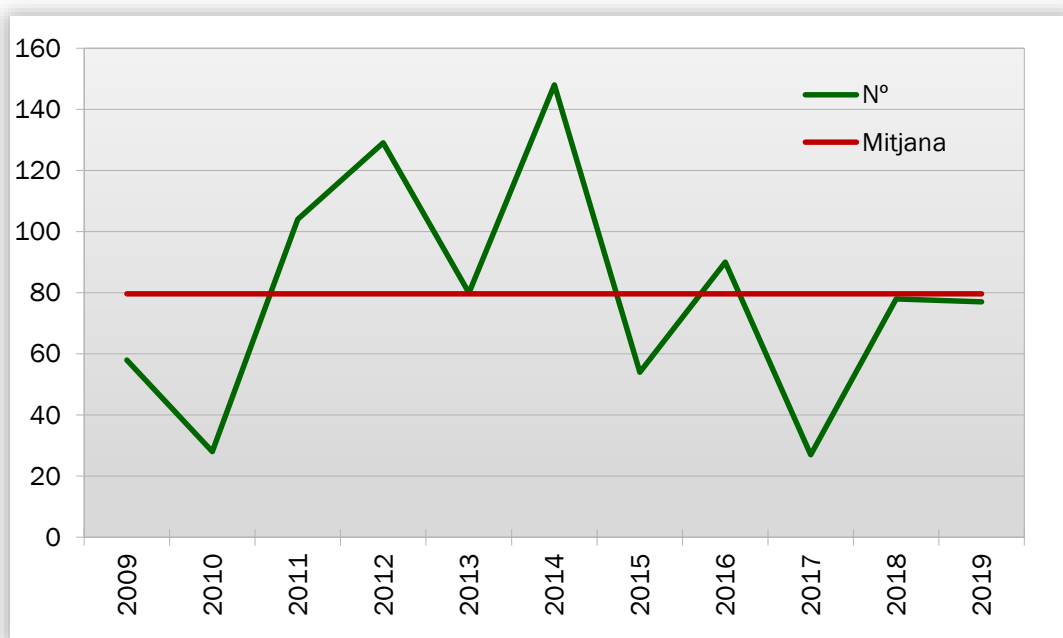
COMPARACIÓ AMB ELS VALORS MITJANS

Els valors acumulats a 31 de març per a l'últim decenni es detallen a la Taula 2. En el que portem de 2019 s'han produït 77 incendis, valor semblant a la mitjana (80 incendis), amb una superfície afectada de 38,78 ha, que està molt per baix de la mitjana (319,07 ha).

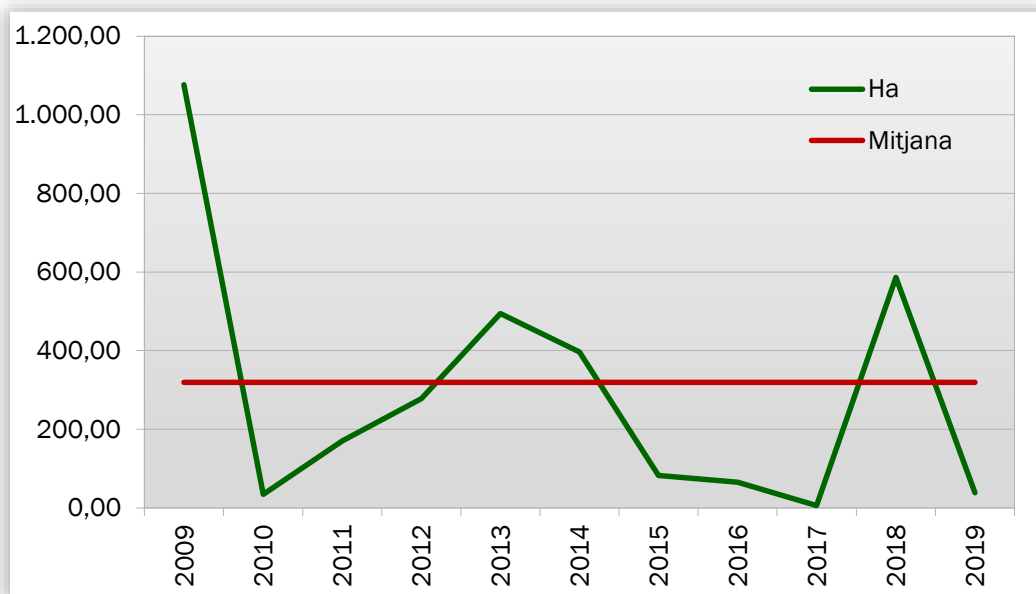
Any	Nº	Superfície
2009	58	1.076,13
2010	28	34,88
2011	104	170,36
2012	129	277,97
2013	80	494,62
2014	148	396,65
2015	54	82,44
2016	90	65,31
2017	27	6,00
2018	78	586,31
2019	77	38,78

Taula 2. Nombre i superfície acumulats en el mateix període analitzat

En els gràfics 3 i 4 es mostra l'evolució del nombre d'incendis i superfície afectada en el període d'estudi (març) en l'últim decenni, en comparació amb el valor mitjà.

Gràfic 3: Evolució n° d'incendis en comparació amb el valor mitjà

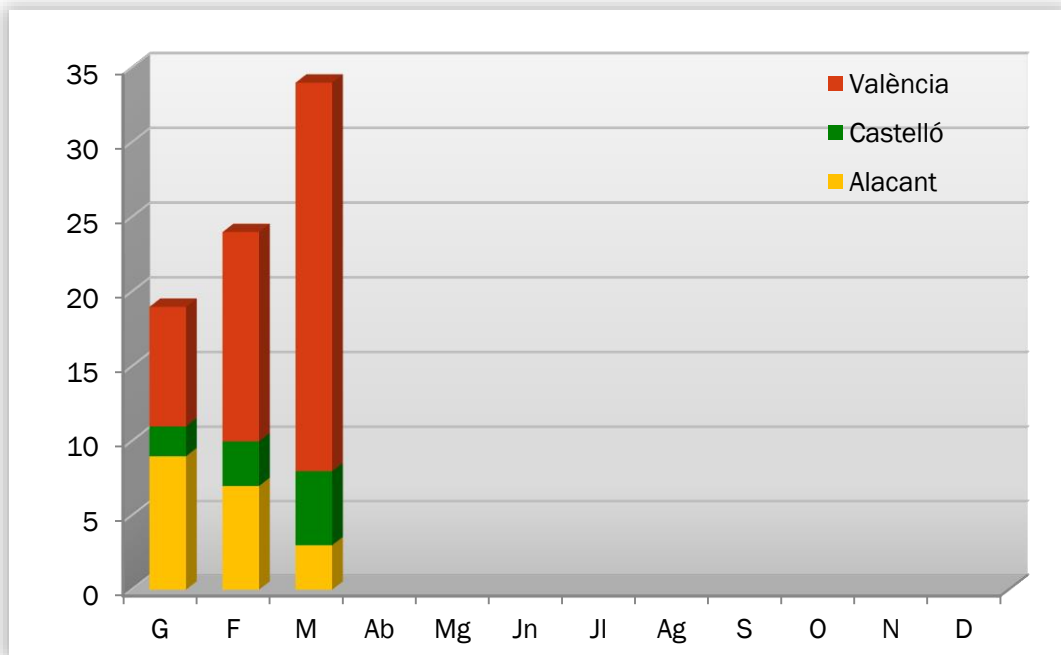
Gràfic 4: Evolució de la superfície afectada en comparació amb el valor mitjà

EVOLUCIÓ MENSUAL: NOMBRE

L'evolució mensual del nombre d'incendis es representa a través d'una taula numèrica en la qual es recullen els valors per a cada província, i el total de la Comunitat Valenciana (taula 3), juntament amb dos diferents representacions gràfiques, una de valors acumulats per províncies i una altra de comparació amb la mitjana dels últims 10 anys (gràfics 5 i 6).

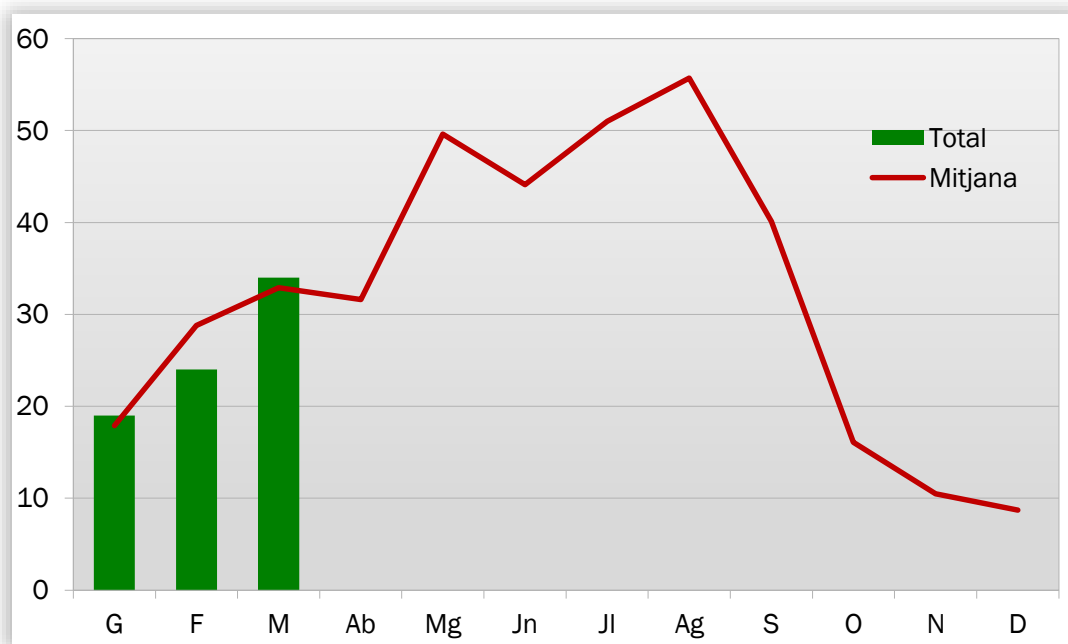
Mes	Alacant	Castelló	València	Total
Gener	9	2	8	19
Febrer	7	3	14	24
Març	3	5	26	34
Abril	0	0	0	0
Maig	0	0	0	0
Juny	0	0	0	0
Juliol	0	0	0	0
Agost	0	0	0	0
Setembre	0	0	0	0
Octubre	0	0	0	0
Novembre	0	0	0	0
Desembre	0	0	0	0
TOTAL	19	10	48	77

Taula 3. Evolució mensual del nombre d'incendis (2019)

Gràfic 5: Nombre d'incendis per mesos i províncies

Durant el mes de març s'han registrat 3 incendis a la província d'Alacant, 5 a la de Castelló i 26 a la de València. Com ja s'ha comentat, el global mensual és similar als valors mitjans.

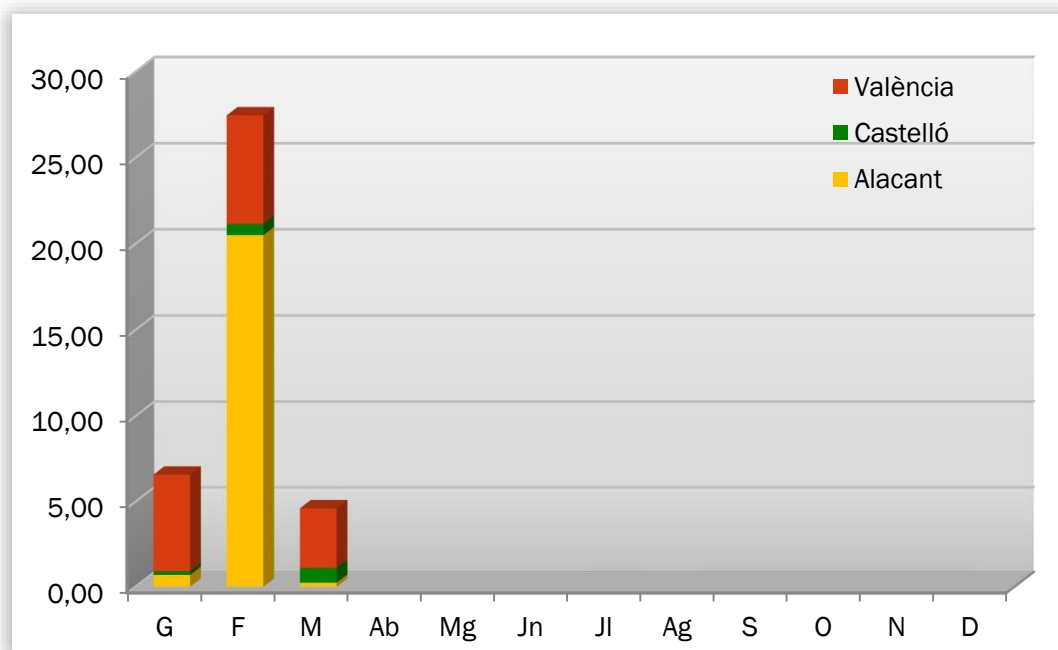
Gràfic 6: Nombre d'incendis per mesos, comparativa amb els valors mitjans de l'últim decenni

EVOLUCIÓ MENSUAL: SUPERFÍCIE AFECTADA

L'estudi de l'evolució mensual de la superfície afectada segueix una estructura similar a la ja descrita en l'apartat referit al nombre, si bé en la comparació amb els valors mitjans, donades les grans diferències de valors, s'ha utilitzat una escala logarítmica (gràfic 8).

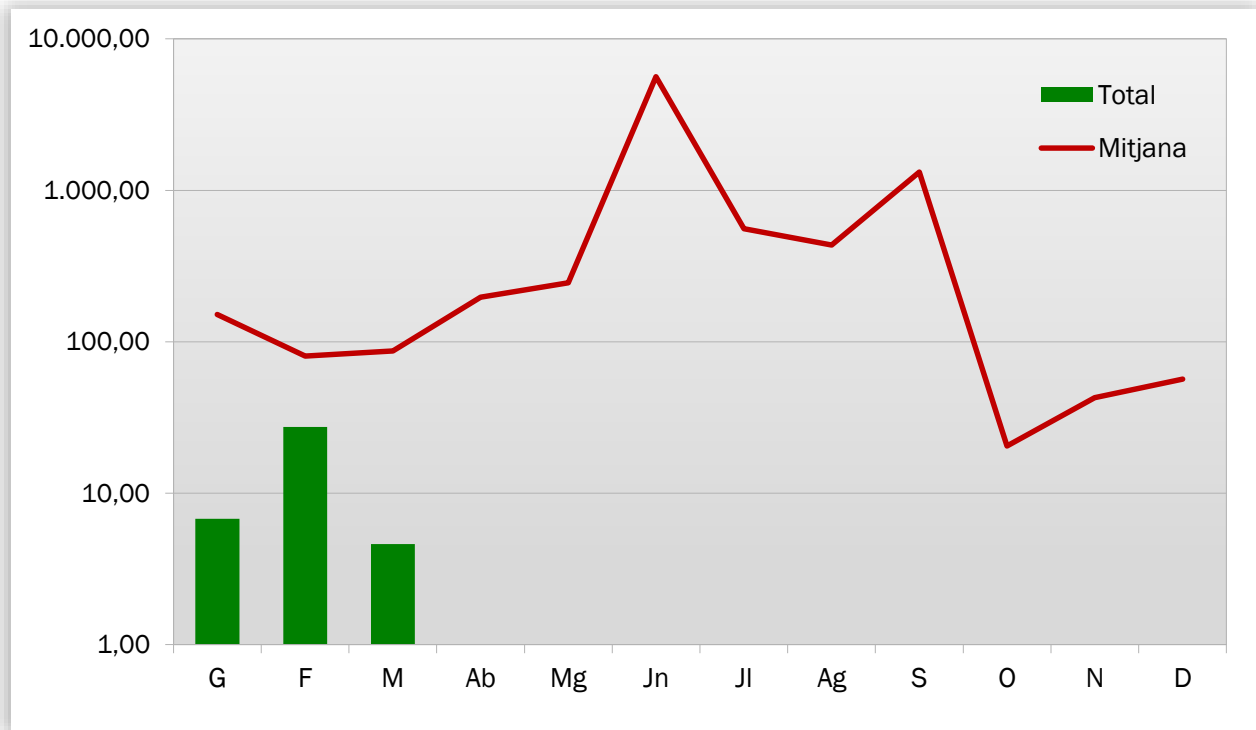
Mes	Alacant	Castelló	València	Total
Gener	0,69	0,22	5,69	6,60
Febrer	20,51	0,66	6,21	27,38
Març	0,23	0,88	3,50	4,62
Abril	0,00	0,00	0,00	0,00
Maig	0,00	0,00	0,00	0,00
Juny	0,00	0,00	0,00	0,00
Juliol	0,00	0,00	0,00	0,00
Agost	0,00	0,00	0,00	0,00
Setembre	0,00	0,00	0,00	0,00
Octubre	0,00	0,00	0,00	0,00
Novembre	0,00	0,00	0,00	0,00
Desembre	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL	21,44	1,76	15,58	38,78

Taula 4: Evolució mensual de la superfície afectada (2019)

Gràfic 7: Superfície afectada per mesos i províncies

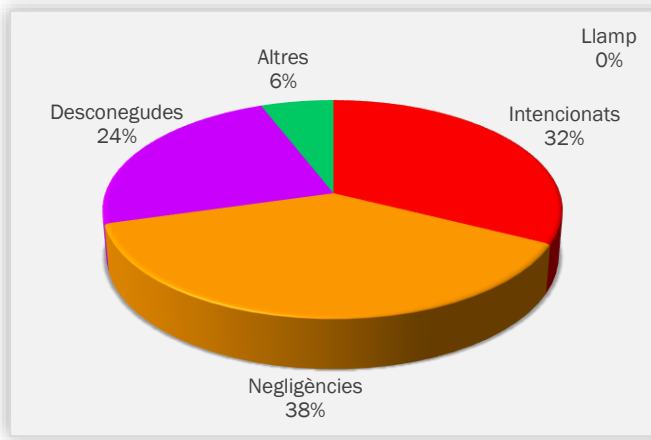
Durant el mes de març de 2019 s'han vist afectades per incendis 0,23 ha de terreny forestal a la província d'Alacant, 0,88 ha en la de Castelló, i 3,50 ha a la de València. En conjunt, com ja s'ha comentat, aquesta superfície està molt per baix de la mitjana de l'últim decenni (87,15 ha).

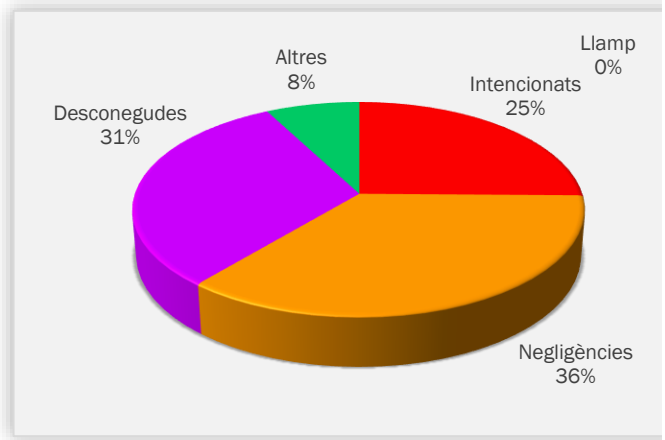
Gràfic 8: Superfície afectada per mesos, comparativa amb els valors mitjans de l'últim decenni

ANÀLISI DE LES CAUSES

L'estudi de les causes s'ha realitzat a partir dels percentatges en nombre i en superfície afectada, per al total de la Comunitat Valenciana en el mes de març i per a l'acumulat del 2019.

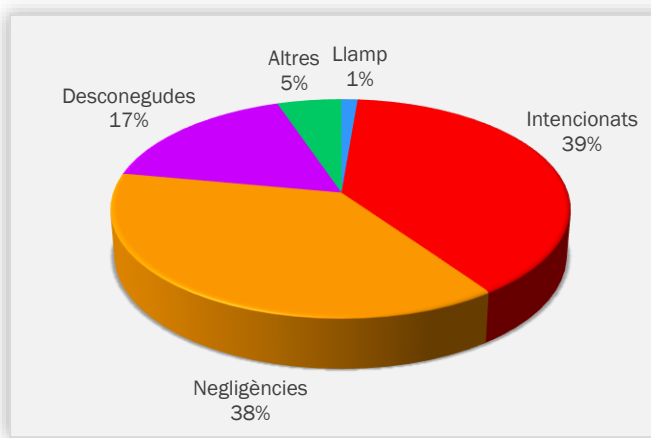

Gràfic 9: Comunitat Valenciana, % d'incendis ocorreguts per causa. Març 2019

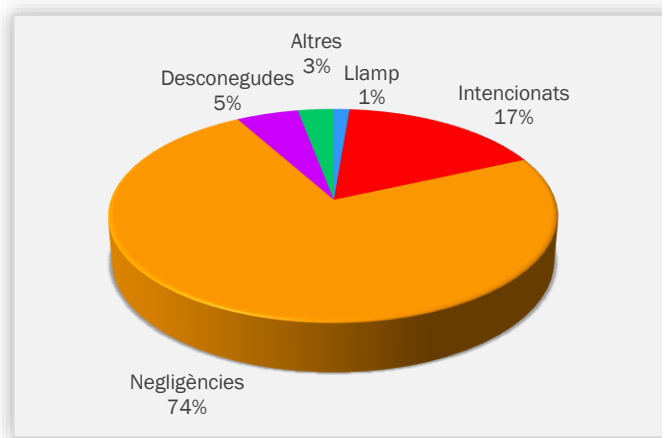

Gràfic 10: Comunitat Valenciana, % de superfície afectada per causa. Març 2019

Al mes de març s'han produït, en el conjunt de la Comunitat Valenciana, 13 incendis intencionats, 13 per negligències, 8 per causes desconegudes o en investigació, i 2 per altres causes. Els incendis intencionats van afectar 1,17 ha, els ocorreguts per negligències, a 1,66 ha, els de causes desconegudes o en investigació a 1,44 ha, i els d'altres causes a 0,36 ha.

Gràfic 11: Comunitat Valenciana, % d'incendis ocorreguts per causa. Acumulat 2019

Gràfic 12: Comunitat Valenciana, % de superfície afectada per causa. Acumulat 2019

RELACIÓ COMPLETA D'INCENDIS EN EL PERÍODE

Data	Municipi	Sup (ha)	Causa	Paratge	Província
1-mar.-19	Sot de Ferrer	0,3500	4	Río Palancia	CASTELLÓ
1-mar.-19	Benimuslem	0,0500	1	Moya	VALÈNCIA
2-mar.-19	Requena	0,0008	2	Covatillas	VALÈNCIA
2-mar.-19	L'Olleria	0,0450	1	La Carmona	VALÈNCIA
4-mar.-19	Elx/Elche	0,0080	2	Carrús	ALACANT
4-mar.-19	La Pobla Llarga	0,0300	1	Barranco Barxeta	VALÈNCIA
4-mar.-19	Villalonga	0,0200	1	Assud d'en Carros	VALÈNCIA
8-mar.-19	Venta del Moro	0,0360	2	La Fonseca	VALÈNCIA
8-mar.-19	Alzira	0,0600	1	El Toro	VALÈNCIA
8-mar.-19	Sagunt/Sagunto	0,1000	3	Picaio	VALÈNCIA
8-mar.-19	Senyera	0,0150	2	Terres Noves	VALÈNCIA
9-mar.-19	Planes	0,2200	1	Barranc del Sofre	ALACANT
9-mar.-19	Sierra Engarcerán	0,300	2	Sauco	CASTELLÓ
12-mar.-19	Utiel	0,210	1	Río Magro, zona de los Tunos	VALÈNCIA
12-mar.-19	Sagunt/Sagunto	0,200	1	La Closa	VALÈNCIA
16-mar.-19	Albalat dels Tarongers	0,002	2	Barranco Fuente de Ribera	VALÈNCIA
17-mar.-19	Manises	0,000	3	La Presa	VALÈNCIA
17-mar.-19	Guadassuar	1,000	3	Río Magro	VALÈNCIA
17-mar.-19	Paterna	0,250	2	Vallesa	VALÈNCIA
17-mar.-19	Sagunt/Sagunto	0,020	2	Marjal de la Almardà	VALÈNCIA
17-mar.-19	Benasal	0,030	1	Barranco de Sola	CASTELLÓ
17-mar.-19	Riba-roja de Túria	0,480	2	El Toxar	VALÈNCIA
19-mar.-19	Albalat de la Ribera	0,200	1	La Mota	VALÈNCIA
19-mar.-19	Villamarxant	0,010	2	Camino Lomas del Cerveret	VALÈNCIA
21-mar.-19	Chella	0,300	2	Boltay	VALÈNCIA
22-mar.-19	Xàtiva	0,001	3	El Calvario	VALÈNCIA
22-mar.-19	L'Alcora/Alcora	0,100	3	Regatell	CASTELLÓ

24-mar.-19	Chiva	0,100	1	Barranco Gallego	VALÈNCIA
24-mar.-19	Estivella	0,135	2	Río Palancia, Carrer del Braçal	VALÈNCIA
27-mar.-19	Riba-roja de Túria	0,060	3	El Calvari/Posa	VALÈNCIA
27-mar.-19	Benasal	0,100	2	Gotellera	CASTELLÓ
27-mar.-19	Alcoi/Alcoy	0,005	4	Polop (finca Samperius)	ALACANT
28-mar.-19	Manuel	0,130	3	Barranco Largo	VALÈNCIA
29-mar.-19	Carlet	0,050	3	Caseta la canega	VALÈNCIA

Codis de causes

(0) Llamp

(1) Intencionats

(2) Negligències

(3) Desconeguda/Investigació

(4) Altres

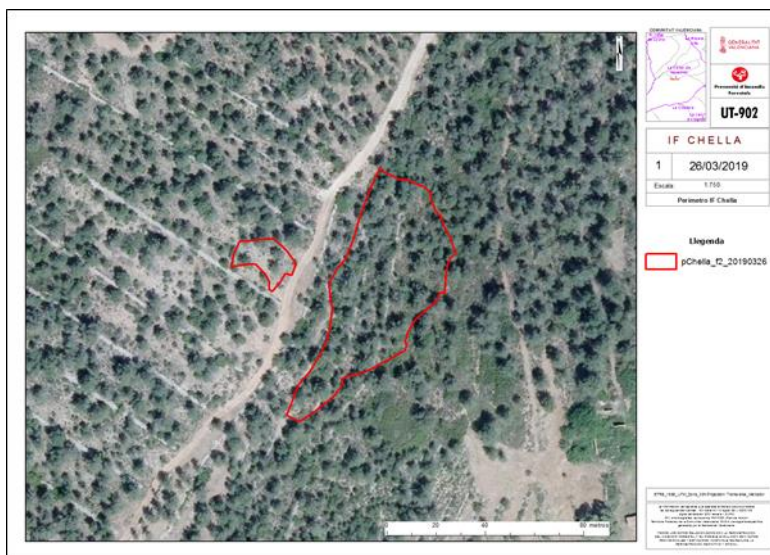
COMPORTAMENT OBSERVAT DEL FOC

Durant el mes de març els pocs incendis que s'han originat en el territori de la Comunitat han mostrat propagacions escasses, afectant principalment combustibles fins i mitjans. Tots els incendis que han tingut lloc han sigut incendis de superfície que no han afectat l'estrat arbori. La majoria d'ells han tingut lloc en zones d'interfície agrícola-forestal o agrícola-urbà.

Un dels incendis més interessants des del punt de vista del comportament del foc va ser el de Chella. Incendi que es va desenvolupar en zona forestal baix una intensitat notable de vent, en una àrea on s'havien dut a terme treballs silvícoles. Aquests treballs van reduir la càrrega i la continuïtat del combustible, la qual cosa sens dubte va restar intensitat i velocitat a la propagació de l'incendi. Malgrat això, es van generar salts de foc a escassa distància en la direcció d'avanç del cap, que van superar la pista forestal paral·lela al flanc dret.

Imatges 1 i 2. Els treballs silvícoles duts a terme en la zona van possibilitar que el foc afectara únicament l'estrat de matoll. Font: Servei de Prevenció d'Incendis Forestals

Imatge 3. Incendi de Chella (21/03/2019) que va afectar 3400 m² de superfície forestal. Font: Unitat Tècnica

COMPORTAMENT ESPERAT DEL FOC

A partir del seguiment de l'estat de la humitat dels combustibles vius mitjançant mostreig, s'ha elaborat la següent taula que mostra els últims valors mitjans del contingut d'humitat de les espècies més representatives de la Comunitat Valenciana (dades del mes de març).

S'observa que la majoria d'espècies de l'estrat de matoll, excepte *Q. coccifera*, presenten valors **normals** o **humits**. No obstant això cal ressaltar que l'estrat arbori, representat per *P. halepensis* i *Q. ilex*, comença a entrar en disponibilitat presentant valors **secs**.

S'aprecia en l'evolució respecte als mesos anteriors, una tendència a disminuir el contingut d'humitat del combustible viu que afecta tant a l'estrat arbori com al de matoll.

Especie	Extr. Seco	Muy Seco	Seco	Normal	Húmedo	Muy Húmedo
<i>Cistus albidus</i>				■		
<i>Erica multiflora</i>				■		
<i>Juniperus oxycedrus</i>					■	
<i>Pinus halepensis</i>			■			
<i>Quercus coccifera</i>		■				
<i>Quercus ilex</i>			■			
<i>Rosmarinus officinalis</i>					■	
<i>Ulex parviflorus</i>				■		

Taula 1. Valors del contingut d'humitat de les espècies estudiades en la Comunitat el mes de març

Basant-nos en el comportament del foc observat i la baixada en el contingut d'humitat dels combustibles podem extraure que, si es manté les pròximes setmanes la tendència a la baixa respecte al contingut d'humitat provocada per l'absència de precipitació i si existeixen ignicions en el territori de la Comunitat, poden esperar-se incendis que afecten l'estrat herbaci i de matoll en qualsevol alineació. Amb alineacions plenes i càrregues de combustible moderades/altes existirà la possibilitat d'afectació a l'estrat arbori, juntament amb l'emissió de salts de foc que generaran focus secundaris ja que els combustibles fins estaran disponibles